

REZUMAT

1. Motivația alegerii temei de cercetare

Teologia pastorală se află în prezent în fața unei provocări, legate de multitudinea problemelor cauzate și create de omul modern și de rapiditatea răspândirii acestora, precum și de modul rapid în care trebuie să se răspundă printr-o grijă pastorală cu rezultate din cele mai bune. Spațiile confesionale aflate în arealul britanic și cel nord-american, precum cel Catolic și cel Protestant, s-au lovit mai repede de noile provocări ale societății moderne și au reușit să creeze anumite soluții pentru tratarea și rezolvarea acestora. În cel Ortodox, a scrie despre soluții pentru problemele pastorale ale actualei societăți, este o provocare.

Cu toate acestea, descoperirea unor metode de îngrijire pastorală pentru probleme ce reprezintă adevărate încercări în zilele noastre precum atacurile teroriste, bullingul și hărțuirea cibernetică, dezastrele naturale, pandemiile, noile orientări sexuale, cultele și sectele, exilul, se constituie într-o activitate necesară, importantă și utilă. Această activitate poate oferi soluții la anumite probleme ale societății contemporane și poate în aceeași măsură să determine dinamizarea relației cu Dumnezeu într-un mod care să ducă la găsirea unui echilibru spiritual în viața omului modern.

2. Scopul cercetării și metoda de lucru

O astfel de investigație nu poate fi decât una interdisciplinară și cu o deschidere ecumenică. În realizarea acestei lucrări ne vom folosi de informații și instrumente din spațiul psihologiei pastorale, psihoterapiei pastorale, pedagogiei și a îngrijirii pastorale. Pe lângă aceste discipline vom aborda și elemente și metode specifice profesioniștilor în uniformă, pentru o mai bună colaborare în cazul evenimentelor la care aceștia răspund și în cadrul cărora suntem chemați și noi să acționăm uneori.

Putem considera că investigația de față este una de pionierat prin prezentarea aspectelor legate de conexiunile de îngrijire în activitatea de slujire a membrilor comunităților existente între Biserică și preot sau asociație. Afirmăm că demersul are un caracter de pionierat din perspectiva

lipsei unor asociații și a unor organizații care să funcționeze în jurul bisericilor, ca parte integrantă a acestora, formată din membrii activi ai comunității eclesiale.

Deși nu este un scop principal al cercetării de față, ea nu va ocoli, acolo unde va fi cazul, evidențierea unor erori de abordare a îngrijirii pastorale, a lipsei de colaborare interdisciplinară și a erorilor pe care le putem face în cadrul activității de îngrijire. De asemenea, va încerca să ofere un conținut corect din punct de vedere metodologic și o investigație care să răspundă la provocările apărute în viața bisericii, definind totodată particularitățile acestora și metodele care să ducă la rezolvarea lor.

I ÎNGRIJIREA ȘI CONSILIEREA PASTORALĂ

Cei cărora le este menit să ofere consiliere duhovnicească se regăsesc ei înșiși călătorind pe o mare a schimbării permanente. În cadrul acestor schimbări, preoția trebuie percepută holistic și nu ierarhic, respectând modelul Sfântului Apostol Pavel în 1 Corinteni 12 și Efeseni 4. Aceasta înseamnă că teoria sau teologia consilierii pastorale pentru laici și pentru clerici ar trebui să fie aceeași.

Paradigma clinică, care s-a dezvoltat în ultimii 50 de ani, pune în valoare persoanele implicate în oferirea și primirea mesajului de consiliere. Edward Thornton a explicat că accentul pe persoană în consilierea clinică trebuie să fie precedat de preocuparea legată de ceea ce trebuie să facă un consilier duhovnicesc, de ce ar trebui să spună un astfel de consilier, pentru ca în final să se răspundă la întrebarea cum ar trebui să fie consilierul duhovnicesc.

Îngrijirea pastorală înseamnă repararea relațiilor, iar una dintre aceste relații care necesită a fi reparată este cea cu domeniul teologic al practicii pastorale. Dacă se neglijează această relație, îngrijirea pastorală este în pericol de a-și pierde identitatea teologică. Domeniul și practica îngrijirii pastorale s-au schimbat, iar discuțiile teologice necesare despre natura și importanța acestor schimbări încă nu au avut loc. Nu este doar pericolul ca această îngrijire să-și piardă rădăcinile teologice, dar și cei care oferă îngrijirea pot să piardă din vedere un aspect esențial: de ce fac ei ceea ce fac. Ideea teologică nu este doar că îngrijirea pastorală este o activitate desfășurată cu clienți ce caută un sens la suferințele lor, ci că este o activitate esențială, parte dintr-un ansamblu de îngrijire unde preotul explică din punct de vedere teologic această experiență a îngrijirii.

William Clebsch și Charles Jackle oferă următoarea definiție:

„Grija pastorală constă în acte de într-ajutorare făcute de persoane creștine reprezentative, cu scopul vindecării, susținerii, ghidării și împăcării persoanelor tulburate, aflate în căutare de ajutor, ale căror probleme apar în contextul sensurilor și grijilor ultime.”

Una din caracteristicile distincte ale teologiei pastorale practice și ale manifestărilor sale practice în grija și consilierea pastorală este natura sa interdisciplinară. Acest lucru este adevărat mai ales pentru *grija pastorală* care, de la începutul ultimei sute de ani, a fost mult influențată de disciplina psihologie.

Charles Gerkin era îngrijorat că evoluția domeniului grijii și consilierii pastorale este în pericol de a-și pierde identitatea teologică. El a subliniat accentul pus pe experiența umană și pe diferitele discipline folosite pentru a explora experiențele. Totuși, era îngrijorat că vocea tradiției era ignorată. Multe întrebări legate de acest lucru riscă să se piardă: Ce greutate se dă omului și tradiției teologice în domeniile înrudite ale teologiei pastorale practice și grijii pastorale? Cum poate fi legată consilierea pastorală de grija și teologia pastorală?

„Grija pastorală implică nu numai grija față de indivizi și familii, ci și grija față de comunitate. Grija pastorală implică, de asemenea, și reinterpretarea rațională a tradiției care modelează identitatea creștină, întrucât această tradiție este pusă în dialog cu cultura contemporană și impactul ei asupra comunității de creștini, precum și a membrilor individuali.”

Îngrijirea pastorală ca terapie

Conform acestui model, sarcina îngrijitorului pastoral este de a îndepărta sau corecta ceea ce este greșit și, într-un fel sau altul, de a readuce suferinzii la starea de sănătate. În esență, îngrijitorul este acolo pentru a ne face mai buni. Ajutorul are o funcție mesianică. El sau ea ne vindecă, ne ajută sau ne salvează, ne permite să fim vindecați, ajutați sau mântuiți.

Îngrijirea pastorală ca slujire

Acolo unde „slujire” este ipoteza care stă la bază, îngrijirea pastorală este înțeleasă ca operațiunea sau activitatea anumitor persoane, privite ca agenți sau intermediari. Se stabilesc rituri, proceduri și scheme de instruire specifice pentru recunoașterea celor chemați de Dumnezeu la o astfel de activitate și pentru dedicarea lor în slujire. Astfel de persoane funcționează fie individual,

fie de obicei în echipe. Ei folosesc abilități de comunicare și rituri sacramentale pentru a încuraja creșterea și progresul spiritual pentru grupuri precum comunitățile de credință sau persoanele care caută o îndrumare spirituală.

Îngrijirea pastorală ca acțiune socială

Modelul de îngrijire pastorală implicat în această abordare a fost descris ca o profeție asupra structurilor sau rostirea adevărului către putere. În esență, se bazează pe o analiză socio-economică și politică a unui context social specific. O astfel de analiză este supusă criticii istorice și reflecției teologice. Scopul său este transformarea societăților și a persoanelor. Scopul vizat este o distribuție mai justă din punct de vedere social și mai echitabilă a resurselor umane și materiale găsite pe pământ. Prin participarea la viața săracilor, se încearcă citirea documentelor credinței și examinarea situației vieții din perspectiva săracilor, a celor marginalizați și a celor oprimați. O astfel de abordare se bazează de la început până la sfârșit pe praxis (acțiune-reflecție).

Îngrijirea pastorală ca abilitare

Spre deosebire de un model terapeutic de îngrijire pastorală, într-un model de împuternicire accentul se pune pe faptul că există ceva bun, ceva de valoare în interiorul persoanelor umane așa cum sunt acestea în prezent. Împuternicirea implică nu slăbiciune, ci mai degrabă o anumită forță preexistentă pe care se bazează. Sarcina îngrijirii pastorale în cadrul acestui model este „extragerea și construirea” punctelor tari și a resurselor neobservate în interiorul și în jurul oamenilor și comunităților.

Îngrijirea pastorală ca interacțiune personală

În acest model, abilitățile relaționale sunt folosite pentru a ajuta oamenii să exploreze, să clarifice și să schimbe (sau să facă față mai eficient) gândurilor, sentimentelor și comportamentului nedorit. Accentul tinde să fie pus asupra individului, chiar și atunci când se lucrează în grup. Într-o astfel de interacțiune, se acordă multă valoare persoanei îngrijite pentru a obține o perspectivă. Insight-ul este foarte des folosit în ceea ce privește o interpretare a problemei care provoacă îngrijorare de-a lungul liniilor unor teorii sau scheme specifice de înțelegere. Ca atare, aceste abordări tind să fie cognitive, folosind teorii cauză-efect care favorizează procesele logice, raționale și analitice „creier stâng” față de procesele creative, intuitive, nonverbale „creierul drept”.

Consilierea pastorală este o activitate a Bisericii sau, mai precis, o dimensiune a preoției unificate a Bisericii, în numele lui Hristos. Deși există un număr tot mai mare de persoane care se specializează în preoția consilierii pastorale, consilierea pastorală nu este o profesie în sine, ci o funcție exercitată de persoane a căror meserie este preoția.

Dezvoltarea specializării în consiliere pastorală îi dă libertate preotului să se specializeze pe cont propriu. Preotul nespecializat în consiliere și psihoterapie poate și ar trebui să se specializeze în relațiile din consiliere pe termen scurt, care să-l ajute pe consiliat să își prezinte problema dintr-o perspectivă mai largă și să devină conștient de unele din resursele disponibile pentru rezolvarea ei. Preotul nespecializat în consiliere și psihoterapie ar trebui să fie specialist în disponibilitate și prezentare.

Impresionantă este valoarea conceptului lui Wayne Oates legat de „preotul ca element al introducerii și prezentării”. Preotul îi prezintă pe oameni lui Dumnezeu, dar „întrucât preotul devine legat în mod durabil de persoane, acesta le face cunoștință și îi prezintă unul altuia, persoanelor cărora le poate da posibilitatea să se ajute, oferindu-le resurse bogate pe care prietenia, abilitățile profesionale și experiența clinică și le pot permite”.

Când ne gândim din punct de vedere teologic la grija pastorală, este util să fim conștienți de cele trei limbaje ale teologiei. Primul limbaj, în ordine, este colecția de expresii că „Dumnezeu mă iubește” sau „Dumnezeu își amintește de mine” care exprimă în poveste, imn sau ritual, felul în care individul sau comunitatea își afirmă relația cu Dumnezeu. Tot primul limbaj este folosit pentru a da voce experienței religioase. Este expresiv, dar în esență necritic sau comparativ.

Al doilea limbaj al teologiei se distinge prin critică și comparație. El examinează sensurile religioase esențiale care se dezvoltă din primul limbaj și experiență și le compară cu crezul unei anumite comunități de credință. În acel proces, teologia explică și reinterpretează mai departe doctrinele comunității de credință în raport cu experiența religioasă în derulare a primului limbaj.

Al treilea limbaj teologic, ca ordine, tratează modul în care se face teologia. El se distanțează de experimentarea din primul și formulările din al doilea și examinează procesul de desfășurare a teologiei. Care sunt materialele sau sursele teologiei? Care este autoritatea relativă a fiecărei surse? În ce fel sunt combinate materialele în forma liturgică, doctrinală sau altele?

În cadrul societății noastre, legătura dintre consilierea făcută de Biserică (Taina Spovedaniei sau discuțiile avute cu preotul paroh) și consilierea oferită de specialiști în consiliere, este aproape

inexistentă. Pe de o parte, preotul nu are o pregătire care să-i permită observarea unor manifestări incipiente ale unor boli sau manifestări care au nevoie și de ajutor medical sau de consiliere, iar pe de altă parte, consilierii și psihoterapeuții nu au pregătirea și trăirea teologică, astfel încât să poată gestiona și latura spirituală a pacienților pe care îi au.

Natura interdisciplinară, ca și caracteristică a teologiei pastorale practice și ale manifestărilor sale practice în îngrijirea și consilierea pastorală, presupune o mai atentă tratare a unor specializări legate de științele comportamentale. Vom prezenta în acest subcapitol poziții pentru relaționarea științelor comportamentale și teologie, aspecte practice din experiența mai multor consilieri pastorali nord-americani, care să sublinieze punctele de vedere exprimate, și unele metode care au rezultat din conlucrarea teologiei pastorale practice cu științele comportamentale în cadrul activității acestor practicieni.

II NAVIGÂND PRIN PEISAJUL EXILULUI: CEI CARE CAUTĂ

GRIJA PASTORALĂ ȘI AZIL

Cel care caută azil caută refugiu, a lăsat în urmă un fel de existență în lume, din mai multe motive. Pentru unii este o ruptură forțată inspirată de teama persecuției, a torturii, a morții, pentru alții este speranța pentru un viitor mai bun decât le-a oferit soarta, fiind născuți în partea de lume din care provin. Provocarea pentru cel ce caută azil – și cei ce caută să ajute – este navigarea într-un peisaj al pierderii, lipsei de speranță, al disperării. Este pierderea culturii, a familiei, relațiilor și în multe cazuri a integrității corporale, precum și a credinței de bază în condiția umană. În multe cazuri este vorba și de pierderea identității, care poate duce la depresie și disperare.

În acest capitol voi identifica și voi aborda câteva probleme importante implicate în răspunsul dat de grija pastorală celor care caută azil. Acestea includ tratarea pierderii, navigarea prin peisajul psihic interior al înstrăinării de loc, înțelegerea călătoriei pentru găsirea azilului, înzestrarea cu companie competentă din punct de vedere cultural și răspunsuri la rănilor victimelor torturii.

Un răspuns al grijii pastorale informat din această perspectivă acordă atenție celor mai profunde întrebări despre sensul vieții și caută să faciliteze explorarea acestuia de către oameni, pe cont propriu.

Această abordare poate iniția conversații profunde cu alții. Călătoria spre speranță, prin disperare, se află în centrul călătoriei unui căutător de azil. Provocarea este să dăm atenție și să înțelegem mai profund cum are loc vindecarea și cum pot fi create și facilitate condițiile pentru această vindecare.

III CULTE, SECTE ȘI SĂNĂTATE MENTALĂ

„Cult” și „sectă” sunt termeni puternici deoarece au rezonanță și impact în conștiința publică, stârnind o constelație de concepte asociate, intensă și în principal negativă. Aceste concepte includ alți termeni puternici precum „controlul minții” și „spălarea creierului” și imagini mistuitoare ca de exemplu Jim Jones ordonându-le sutelor de adepți să consume o băutură otrăvită, alte sinucideri în masă ca Heaven’s Gate și Solar temple, ucideri în masă, precum gazarea cu gaz sarin a sistemului de metrou din Tokyo de către membrii Aum Shinrikyo, sau crimele comise de adepții lui Charles Manson.

Datorită răspândirii mari a fenomenului cultelor, milioanele de oameni din lumea întreagă care fac parte din ele și numărul foarte mic al oamenilor care au soarta adepților lui Jim Jones sau Heaven’s Gate, reacția negativă puternică la acest cuvânt în conștiința publică este remarcabilă. E posibil ca acest lucru să se explice prin faptul că grupurile minoritare binevoitoare și neutre atrag în mod tipic puțină atenție din partea majorității societății, de aceea, adesea, cultele sunt în atenția mass-media doar în legătură cu evenimente extreme și negative. Ca urmare, majoritatea grupurilor resping ideea de a fi descrise ca și culte și luptă pentru recunoașterea lor sub altă denumire. Sociologii care studiază fenomenul au creat termenul Noile Mișcări Religioase (NRMS); totuși, în practică, acesta este un termen neadecvat care nu acoperă multele grupuri care nu sunt religioase, sau nu au o natură primar religioasă și/sau adesea nu mai sunt noi.

IV COPIII ȘI ADOLESCENȚII – ÎNGRIJIRE ȘI CONSILIERE PASTORALĂ

În timp ce formele tradiționale de hărțuire au primit și primesc în continuare atenție în literatură, cercetarea hărțuirii cu ajutorul tehnologiei rămâne în stadiu embrionar și există un mare

deficit în înțelegerea naturii, măsurii (extinderii), dinamicii și consecințelor acestei noi forme de hărțuire. Cea mai mare parte din studiile limitate existente vin din Statele Unite și doar câteva date comparative din UK, Irlanda și alte state UE. În consecință, întrebarea dacă natura, experiențele și impactul hărțuirii cibernetice între tineri din societăți și culturi diferite și de diferite sexe diferă, rămâne o problemă ce mai necesită cercetare. Acest capitol are drept scop redresarea acestui dezechilibru prin raportare la cercetările făcute în Republica Irlanda care au studiat natura și extinderea hărțuirii cibernetice în rândul adolescenților.

Definiția dezastrului în dicționarul Webster este următoarea: „un eveniment care are drept rezultat pierderi mari și nenorociri.” Crucea Roșie Americană intră în mai multe detalii: „Un dezastru este un eveniment ca uraganul, tornadă, furtună, inundații, apa purtată de vânt, cutremur, secetă, viscol, pandemie, foamete, incendii, explozie, erupție vulcanică, prăbușirea unei clădiri, accidente de transport comercial, atacuri teroriste sau alte situații care provoacă suferință umană sau creează nevoi umane pe care supraviețuitorii nu le pot diminua/reduce fără ajutor.” Cu alte cuvinte, dezastrele sunt lucruri grave care li se pot întâmpla oamenilor și ori de câte ori oamenii sunt afectați de unul din multitudinea de tipuri de dezastre, printre cei afectați sunt și copiii.

Există un mit în societatea noastră care subliniază următoarea gândire: copiii, în special cei mici, nu sunt afectați de evenimentele dezastruoase. Se presupune că ei sunt fie prea mici să înțeleagă sau prea preocupați de joacă ca să fie afectați sau sunt, în mod natural, capabili să-și revină singuri. Din nefericire, nu este așa. În timp ce e posibil ca și copiii să nu reacționeze în același mod precum adulții din jurul lor, chiar și bebelușii, cei mai mici copii, sunt afectați când are loc un dezastru.

V LUCRUL CU VÂRSTNICII DUPĂ UN DEZASTRU

Important este faptul că nu toți oamenii în vârstă sunt fragili și nici incompetenți. Vârșnicii sunt adesea tratați precum niște copii care au nevoie de cineva să le poarte de grijă și să ia decizii în numele lor. Într-adevăr, datorită sistemului medical îmbunătățit, mulți bătrâni trăiesc mai mult, sunt mai sănătoși, sunt mai productivi și continuă să fie așa, chiar dacă au trecut printr-o criză de viață. Fiecare persoană în vârstă este unică și procesul de îmbătrânire a fiecăruia este un proces

dinamic, nu o stare statică (Fahey 1990). Trebuie avut grijă pentru a ne asigura că independența și autonomia lor nu sunt automat revocate simplu pentru că au trecut printr-o experiență traumatizantă. Cei ce îi îngrijesc trebuie să țină cont de faptul că o persoană cu o experiență de viață de mulți ani e posibil să fi îndurat multe traume anterioare, iar cel mai recent eveniment se poate să nu fie cel mai rău din experiențele lor. Înțelepciunea dobândită de-a lungul vieții de către vârstnici poate constitui un far puternic de stabilitate pentru tinerii care apelează la ei pentru a-i îndruma în supraviețuirea după un dezastru. Îi onorăm pe bătrânii noștri atunci când îi lăsăm să-și împărtășească înțelepciunea cu noi.

Spiritualitatea și religia îi înzestreză adesea pe oameni cu un profund simț al scopului și speranței. Persoana vârstnică și-a construit viziunea și înțelegerea sensului vieții de-a lungul multor ani de zile. Dezastrul poate destrăma acel construct. O persoană mai tânără, mai rezilientă poate fi capabilă să reconstruiască acel sens mai repede și cu mai multă speranță dar când sistemul de credință al unei persoane vârstnice a fost distrus, ar putea fi nevoie de mai mult timp pentru refacere sau reconstrucție. Din păcate, pentru oamenii foarte în vârstă, timpul este chiar calitatea, limitată, pe care o au la dispoziție.

VI MUNCA CU POLIȚIA, POMPIERII ȘI ALȚI PROFESIONIȘTI ÎN UNIFORMĂ

În societatea de astăzi, clericii, în cea mai mare parte, nu au ocazia să interacționeze cu polițiștii sau pompierii. Spre deosebire de acum 100 de ani, când probabil oamenii cunoșteau numele polițistului de sector, probabil astăzi singura lor interacțiune este negativă și se învârtă în jurul unei penalități pentru trafic sau a unei urgențe medicale. Sunt laudabile, în contextul prezentat, eforturile Bisericii Ortodoxe Române de a implementa preoți în structurile militare și în locații precum ISU sau penitenciare.

Deoarece clericii nu lucrează în mod regulat cu aceste grupuri, de multe ori nu înțeleg nuanțele profesiei lor. Atunci cum pot clericii să se aștepte ca în timpul dezastrurilor să poată lucra cu personalul acestor servicii de urgență? Încercăm în acest capitol să dăm răspuns la aceste întrebări și să facem o introspecție pentru a afla cine sunt acești oameni din spatele insignelor.

În tratarea temei din acest capitol ne vom folosi și de relatări de la tragicul eveniment din 30 octombrie 2015, precum și de consecințele care au survenit după acea noapte tragică. Raportarea la acest moment tragic vrea să arate modul în care s-a reușit formarea unui proiect de colaborare între profesioniștii în uniformă aflați în misiune și reprezentanți ai Bisericii sau ai comunităților de îngrijire.

Dezastrele, fie ele cauzate de om sau naturale, reunesc un număr mare de persoane foarte bine instruite din serviciile de urgență: ofițeri de poliție, pompieri, paramedici și alții. Toți acești indivizi remarcabili au în comun „un tip de personalitate” diferit de al celor care lucrează în sectorul ocupațiilor fără risc.

De exemplu, personalul din serviciile de urgență se bazează pe acțiune. Ei trebuie să ia decizii foarte rapid, sub o presiune imensă, și să acționeze conform acestora chiar dacă riscul este mare. Au o dorință puternică de a fi de folos și au tendința de a căpăta personalități de „salvatori”. În final, ei trebuie neapărat să dețină controlul pentru a putea îndeplini misiunea pentru care au fost solicitați. Aceste trăsături și altele îi fac pe cei din serviciile de urgență diferiți față de populația obișnuită.

Pentru o colaborare eficientă la locul dezastrului împreună cu personalul în uniformă, în calitate de preot sau de voluntar, trebuie să înțelegem grupul cu care interacționăm pentru că, în caz contrar, ne vom izbi de ziduri sau vom fi înlăturați de la locul respectiv fără să știm de ce.

Majoritatea grupurilor din serviciile în uniformă sunt subculturi. Ei sunt paramilitari din organizații și cel mai adesea nu au încredere în oamenii din exteriorul grupului sau în cei din interior care „nu și-au plătit datoriile.” Să îți plătești datoriile înseamnă să fi lucrat cu ei destul de mult timp, astfel încât ei să vadă cine și ce sunt și ca să ajungă la un punct în care să aibă încredere în cei care oferă sprijin pastoral și să fie acceptați în grup. În aplicarea legii se numește „breșă în uniformele albastre.” Foarte asemănător cu intrarea într-o cultură străină în câmpul misiunii, intrarea în lumea personalului din serviciile de urgență îi va introduce în noi limbi, rituri, ritualuri și idiosincrazii care trebuie învățate, dacă urmează să fie invitați în lumea lor și să fie eficienți. Acest lucru este valabil în special dacă nu există oportunitatea să se lucreze în mod regulat cu ei și dacă nu sunt cunoscuți de ei.

CONCLUZII GENERALE

La o primă vedere se ridică întrebarea: *Ce fac consilierii pastorali?* În primul rând ei își organizează gândurile și comportamentul în jurul identității personale integrând împreună teologia și științele comportamentale, spiritualitatea și psihoterapia. Cu toate acestea, integrarea de care vorbim este o idee uneori ambiguă pentru majoritatea consilierilor pastorali. Definiția lui Barbour pentru această integrare, „o metodă de sintetizare sistematică a informațiilor din surse religioase și spirituale cu informații din științele comportamentale și psihoterapie”, este rareori întruchipată. În schimb, se referă la capacitatea personală a consilierului pastoral de a folosi împreună diferitele tipuri de cunoștințe așa cum afirmă un astfel de consilier: „*Consilierul pastoral trebuie să fie integrat. Cred că este important la un anumit nivel să știi ce spune psihoterapia și ce spune teologia, dar până la urmă sunt eu și modul în care mi-am interiorizat pregătirea care formează o relație cu pacientul*”.

Consilierii pastorali vorbesc despre „terapia integrată spiritual” în moduri non-etnice și personale. Acest termen „integrat spiritual” se referă la granița interiorizată între spiritualitatea consilierului și ceea ce se întâmplă în timpul sesiunilor de consiliere. Privită mai atent, această graniță reflectă de obicei unul din modelele lui Barbour: independență, dialog sau integrare. O piedică în calea unei definiții și definiții mai clare a acestei granițe este dată de definițiile evazive și larg divergente ale spiritualității, spiritualității și integrării spirituale.

Forța acțiunii unui consilier pastoral este dată de organizarea personală a limitelor dintre știința comportamentală și teologie, spiritualitate și psihoterapie. Cu toate acestea, integrarea psihoterapiei și a spiritualității, de exemplu, definită în primul rând ca și graniță internă cu identitate personală, deține o răspundere substanțială, în special dacă analiza critică are loc în spatele judecății intuitive. Este izbitor faptul că mulți practicieni ai îngrijirii pastorale au putut descrie de ce este importantă integrarea științei și teologiei comportamentale, a psihoterapiei și a spiritualității, dar cu toate acestea nu au putut descrie cum au făcut acest lucru în afară de judecata intuitivă.

În lumea interdisciplinară în care își desfășoară acum activitatea consilierii pastorali, este o chestiune de integrare profesională să putem articula teologic și metodologic modul în care reunim

informațiile religioase, teologia, spiritualitatea și știința comportamentală. Acest lucru este extrem de important, deoarece consilierii pastotali depășesc lumea presupusă a unei comunități religioase specifice, intră în instituții pluraliste și se alătură discursului public despre politica socială.

CUVINTE CHEIE:

Consilierea pastorală, Metode pastorale, Preoție a disponibilității, Psihoterapie, Spiritualitate, Azil, Secte, Vârșnici, Adolescenți, Profesioniști în uniformă.

CUPRINS:

INTRODUCERE	10
1. Motivarea alegerii temei de cercetare.....	10
2. Scopul cercetării și metoda de lucru.....	11
3. Obiectivele cercetării.....	12
4. Aspecte structurale.....	13
5. Stadiul actual al cercetării.....	14
6. Literatura de referință.....	14
7. Utilitatea demersului.....	22
I ÎNGRIJIREA ȘI CONSILIEREA PASTORALĂ	23
I.1. ÎNGRIJIREA PASTORALĂ.....	23
I.1.1 Îngrijirea pastorală astăzi.....	23
I.1.2 Terminologie.....	26

I.1.3. Îngrijirea pastorală și consilierea pastorală.....	29
I.1.4. O metodologie împărtășită.....	30
I.1.5. Contextul în îngrijirea pastorală.....	32
I.1.6. Relația în îngrijirea pastorală.....	33
I.1.7. Relația celor ce oferă îngrijire pastorală cu cei din cadrul comunității.....	34
I.1.8. Modele de îngrijire pastorală.....	35
Îngrijirea pastorală ca terapie.....	35
Îngrijirea pastorală ca slujire.....	36
Îngrijirea pastorală ca acțiune socială.....	38
Îngrijirea pastorală ca abilitate.....	38
Îngrijirea pastorală ca interacțiune personală.....	39
I.1.9. Virtutea răbdării în slujba pacientului - Nevoia de îngrijire.....	40
Răbdarea în slujba pacientul în paradigma clasică.....	41
Răbdarea în slujba pacientul în paradigma pastorală clinică.....	43
I.1.10. Către o critică a îngrijirii pastorale.....	49
I.1.11. Lărgirea orizonturilor îngrijirii pastorale.....	51
I.2. CONSILIERE PASTORALĂ : PREOTUL DISPONIBILITĂȚII ȘI PREZENTĂRII..	55
I.2.1. Consilierea pastorală în paradigma clasică.....	56
I.2.2. Consilierea pastorală în paradigma pastorală clinică.....	57
I.2.3. Consilierea pastorală în paradigma contextuală comunală.....	58
I.2.4. Consilierea pastorală ca preoție a disponibilității.....	61
I.2.5. Consilierea pastorală ca preoție a introducerii și prezentării.....	64

I.2.6. Contextele morale ale consilierii pastorale.....	67
I.3. REFLECȚIE TEOLOGICĂ ASUPRA ÎNGRIJIRII PASTORALE.....	74
I.3.1. Metode pastorale teologice.....	74
I.3.2. Metode de reflecție teologică legate de practică.....	76
I.3.3. Reflecții asupra metodele prezentate.....	79
I.4. IDENTITATEA ȘI INTEGRAREA ȘTIINȚEI ȘI TEOLOGIEI COMPORTAMENTALE.....	81
I.4.1. Definiții.....	84
I.4.2. Patru poziții pentru relaționarea științelor comportamentale și teologie.....	86
Poziția de independență.....	86
Dialogul ca poziție de relaționare.....	90
Poziția de integrare.....	94
Conflictul în cadrul relaționării.....	97
I.4.3. Psihoterapie și spiritualitate.....	101
I.4.4. Spiritualitatea în îngrijirea pastorală.....	106
Spiritualitatea ca reprezentare vectorială.....	108
„Spirit” și spiritualitate.....	109
Spiritualitatea ca relație cu transcendența.....	109
Spiritualitatea ca relație cu sinele.....	111
Spiritualitatea ca relație interpersonală	114
Spiritualitatea ca societate.....	115
Spiritualitatea ca spațiu.....	116

Îngrijire pastorală și spiritualitate.....	118
I.5. PRIMUL AJUTOR SPIRITUAL.....	119
I.5.1. Noțiuni generale.....	119
I.5.2. Acțiunile de bază și scopurile primului ajutor spiritual.....	122
Stabilizarea și prezentarea.....	123
Recunoașterea unei persoane care trebuie ajutată.....	123
Facilitarea înțelegerii.....	124
Încurajarea adaptării pentru a face față situației.....	124
Recomandare și referințe.....	124
I.5.3. Atitudini în acțiune.....	125
I.5.4. Probleme culturale.....	129
I.5.5. Educația pre-incident: Pregătiți-vă, instruiți-vă, conectați-vă.....	129
Pregătirea pentru dezastru.....	129
Instruiți-vă pentru primul ajutor spiritual și alte intervenții înrudite.....	130
Conectați-vă la organizațiile de răspuns locale.....	130

II NAVIGÂND PRIN PEISAJUL EXILULUI: CEI CARE CAUTĂ GRIJA PASTORALĂ ȘI AZIL.....	131
II.1. Tradiții religioase.....	132
II.2. Spiritualitate și traumă.....	133
II.3. Supraviețuitorii torturii.....	134
II.4. Organizația de susținere a celor ce caută azil.....	137

II.5. Terapia de grup ca sprijin pastoral.....	139
II.6. Călătoria de la victimă la supraviețuitor.....	144
III CULTE, SECTE ȘI SĂNĂTATE MENTALĂ	148
III.1. Definiții.....	148
III.2. Cultele ca fenomen social - Dezbateri.....	149
III.3. Teorii relevante și aplicații terapeutice.....	152
Vulnerabilități cognitive: percepții, interpretări și alegeri.....	152
III.4. Hipnoza și alte stări speciale.....	154
III.5. Dinamica grupului.....	155
III.6. Probleme de sănătate mentală.....	159
III.7. Istoric de caz.....	162
IV COPII ȘI ADOLESCENȚII - ÎNGRIJIRE ȘI CONSILIERE PASTORALĂ.....	163
IV.1. BULLYING-UL SAU HĂRȚUIREA CIBERNETICĂ ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR: PROBLEME ȘI RĂSPUNSURI.....	163
IV.1.1. Contextul și problema.....	163
IV.1.2. Studiu de caz în școală.....	166
IV.1.3. Metode de cercetare.....	166
Chestionarul auto-administrat.....	166
Interviurile semi-structurate.....	167
Grupul de analiză.....	168

IV.1.4. Respectarea normelor de etică.....	168
IV.1.5. Rezultate obținute.....	169
Folosirea internetului.....	169
Limbaj, insulte și neînțelegeri.....	170
Mediu sigur și soluționare.....	173
IV.1.6. Recomandări.....	175
Abordarea întregii școli.....	175
Conducerea și gestionarea schimbării.....	176
Vocea elevilor.....	176
Serviciile de susținere a elevilor.....	177
Parteneriatul cu comunitățile locale.....	178
IV.2. LUCRÂND CU COPIII ȘI ADOLESCENȚII DUPĂ UN DEZASTRU.....	180
IV.2.1. Reacții tipice.....	181
IV.2.2. Reacții specifice vârstei.....	183
Bebelușii și sugarii.....	183
Copiii care încep să meargă.....	184
Preșcolarii.....	185
Școlarii.....	185
Adolescenții.....	186
IV.2.3. Situații speciale.....	187
Răspunsul pentru copii în timpul dezastrului.....	189
IV.2.4. Factorii protectori.....	189

IV.2.5. Factorii de risc.....	192
IV.2.6. Intervenții și strategii.....	193
IV.2.7. Programe în munca cu copiii afectați de dezastre.....	198
IV.3. MUNCA ȘI ROLUL PREOTULUI ÎN LICEE ȘI FACULTĂȚI CA URMARE A UNUI DEZASTRU SAU EVENIMENT TRAUMATIZANT.....	200
IV.3.1. Observații și sugestii generale.....	201
IV.3.2. Tineri care-i ajută pe alți tineri.....	202
IV.3.3. Relația preotului cu comunitatea liceului sau a facultății.....	203
IV.3.4. Răspunsurile colegiului și universității.....	204
IV.3.5. Extinderea rolului preotului după dezastru.....	205
IV.3.6. Altruism, muncă și spiritualitate : supraviețuirea unui război, violenței și traumei.....	206
V LUCRUL CU VÂRSTNICII DUPĂ UN DEZASTRU.....	209
V.1. Îmbătrânirea privită ca o binecuvântare.....	210
V.2. Trauma ca rezultat al unui dezastru.....	212
V.3. Tulburările de stres post-traumatic.....	214
V.4. Muncind cu vârstnicii după un dezastru.....	215
V.5. Grija față de îngrijitori.....	219
V.6. Puterea ritualului și a rugăciunii.....	220
VI MUNCA CU POLIȚIA, POMPIERII ȘI ALȚI PROFESIONIȘTI ÎN UNIFORMĂ.....	223

VI.1. Caracteristicile și unicitatea grupului.....	223
VI.2. Subculturile.....	225
Vulnerabilitatea- Armura imaginii.....	225
VI.3. Preoția prezenței.....	226
VI.4. Probleme de jurisdicție.....	227
VI.5. Instruire – pregătire, pregătire, pregătire!.....	228
Instruire generală înaintea dezastrului.....	229
Gestionarea stresului în caz de incident critic.....	229
VI.6. Intervenția în criza pastorală.....	230
VI.7. Protocoalele la locul faptei.....	231
Prezentarea cu de la sine putere.....	231
Confidențialitatea.....	232
Când se vorbește cu personalul în uniformă.....	233
Colaborarea cu media.....	234
VI.8. Locurile infracțiunii versus dezastrele naturale.....	234
Banda galbenă.....	235
Contaminarea locului.....	235
Folosirea telefoanelor.....	235
Fotografiile și suvenirurile.....	236
CONCLUZII.....	244
ANEXE.....	248
BIBLIOGRAFIE.....	321